

KRATKE VIJESTI

**ODRŽAN STRUČNI SKUP CROVIK –
AKTUALNOSTI U VODOOPSKRBI I
ODVODNJI**

U Vodicama je od 7. do 11. listopada 2025. održan tradicionalni godišnji stručni skup CROVIK – aktualnosti u vodoopskrbi i odvodnji, koji je organizirala Hrvatska grupacija vodovoda i kanalizacije pod pokroviteljstvom Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije, *Hrvatskih voda* te Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Riječ je o središnjemu poslovnom događanju u području vodnoga gospodarstva koje već niz godina okuplja vodeće stručnjake iz Hrvatske, ali i iz cijele regije te šire Europe radi razmjene znanja, iskustava i najboljih praksi u području vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda.

Za skup pripremljen je bogat stručni program kroz koji su predstavljena najnovija dostignuća u razvoju i upravljanju vodnim sustavima. Težište je stavljeno na izazove s kojima se sektor suočava u kontekstu provedbe velikih infrastrukturnih projekata, financiranih najvećim dijelom sredstvima Europske unije, te na pitanja energetske učinkovitosti, digitalne transformacije te prilagodbe klimatskim promjenama. Sektor vodoopskrbe i odvodnje jedno je od najrazvijenijih područja hrvatskoga gospodarstva, a njegova daljnja modernizacija zahtijeva stalnu prilagodbu novim tehnologijama, regulatornim promjenama i zahtjevima održivog razvoja.

U sklopu CROVIK-a održan je okrugli stol pod nazivom "Vodno-komunalni sektor nakon reforme prema digitalnoj, zelenoj i otpornijoj budućnosti", na kojemu su sudjelovali državna tajnica Anja Bagarić, generalni direktor *Hrvatskih voda* Zoran Đuroković, predsjednik Hrvatske grupacije vodovoda i kanalizacije Marko Eljuga te ostali predstavnici vodno-komunal-

nog sektora. Raspravljalo se o učincima provedene reforme, smjernicama digitalne i energetske tranzicije, izazovima gubitaka i troškova, novome financijskom okviru Europske unije te povezanosti s Planom upravljanja vodama i Nacionalnim planom zaštite voda.

Generalni direktor *Hrvatskih voda* Zoran Đuroković održao je uvodni govor o održivome korištenju resursa i inovativnim rješenjima, energetske i materijalne vrijednosti mulja, prilagodbi klimatskim promjenama te kibernetičkoj sigurnost u upravljanju vodnim sustavima.

Cijeli skup pružio je priliku za predstavljanje novih postignuća, razmjenu iskustava i raspravu o aktualnim izazovima u sektoru vodoopskrbe i odvodnje. Mnogobrojni sudionici istaknuli su važnost suradnje i stalnog ulaganja u znanje kao preduvjeta za daljnji razvoj sektora. Skupu su nazočili i ravnateljica Uprave vodnoga gospodarstva i zaštite mora Elizabeta Kos te zamjenici generalnog direktora *Hrvatskih voda* Davor Vukmirić i Valentin Dujmović, direktori vodnogospodarskih odjela, predstavnici javnih isporučitelja vodnih usluga te djelatnici *Hrvatskih voda*, koji su svojim stručnim doprinosom obogatili sadržaj i uspjeh ovogodišnjeg CROVIK-a. ■

**OBILJEŽEN MEĐUNARODNI DAN
SMANJENJA RIZIKA OD KATASTROFA**

Svake se godine 13. listopada obilježava Međunarodni dan smanjenja rizika od katastrofa, koji su Ujedinjeni narodi proglasili još 1989. Cilj obilježavanja tog datuma jest potaknuti svijest javnosti o važnosti sprječavanja i ublažavanja posljedica prirodnih i tehničkih katastrofa te istaknuti potrebu za jačanjem otpornosti zajednica. Obilježavanje tog datuma temelji se na načelima međunarodnog sporazuma o smanjenju rizika od katastrofa 2015. – 2030., koji poziva države da jačaju

sustave ranog upozoravanja te ulažu u obrazovanje, održivu infrastrukturu i otpornost zajednica na krizne situacije. U skladu s time ovogodišnja tema koju su istaknuli Ujedinjeni narodi ističe važnost pravodobne prevencije i ulaganja u mjere koje smanjuju rizik od katastrofa, jer svaka pravodobna priprema znači manje gubitke života, imovine i prirodnih resursa. U vremenu u kojemu su posljedice klimatskih promjena sve izraženije Hrvatska se poput mnogih drugih zemalja suočava s rastućim rizicima poput poplava, suša, požara i ekstremnih vremenskih pojava. Upravo zato sustavno upravljanje rizicima od katastrofa ima ključnu ulogu u zaštiti stanovništva, gospodarstva i očuvanju okoliša.

U sustavu upravljanja rizicima od katastrofa *Hrvatske vode* imaju vrlo važnu i odgovornu ulogu jer su poplave, suše i drugi vodni ekstremi među najčešćim i najrazornijim prirodnim prijetnjama u Hrvatskoj. Kroz niz nacionalnih i međunarodnih projekata *Hrvatske vode* predano rade na smanjenju rizika povezanih s vodnim resursima koji su među najčešćim uzrocima katastrofa.

Među važnim projektima *Hrvatskih voda* ističu se SWAMrisk, VEPAR i CROSSCADE, koji obuhvaćaju ključne aspekte upravljanja rizicima povezanim s vodom. SWAMrisk se bavi održivim upravljanjem podzemnim vodama i smanjenjem rizika od suša, VEPAR jača sustave zaštite od poplava modernizacijom mernih mreža i edukacijom javnosti, dok je nedavno završen projekt *CROSSCADE* bio usmjeren na istraživanje lančanih učinaka katastrofa i unapređenje suradnje između kritične infrastrukture i civilne zaštite. Zajedno ti projekti doprinose boljoj pripremljenosti, pravodobnoj reakciji i većoj otpornosti zajednica na klimatske i prirodne prijetnje.

Svim tim aktivnostima *Hrvatske vode* pokazuju da upravljanje rizicima od ka-

KRATKE VIJESTI

tastrofa nije samo tehničko pitanje, već i društvena odgovornost koja uključuje edukaciju, planiranje i suradnju na svim razinama od lokalnih zajednica do međunarodnih partnera.

Međunarodni dan smanjenja rizika od katastrofa posvećen je prepoznavanju angažiranosti i trudu koji ljudi i zajednice diljem svijeta ulažu u smanjenje izloženosti katastrofama te u podizanje razine svijesti o važnosti upravljanja rizicima s kojima se suočavamo. Ujedno je to prilika da se podsjetimo toga koliko su važni prevencija, ulaganje u sigurnost i jačanje otpornosti zajednica na rizike. ■

ODRŽANI RADNI SASTANAK O PROJEKTU AGLOMERACIJE KRIŽEVCI I OBILAZAK RADOVA NA UREĐAJU ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA U CUBINCU

U Križevcima su 16. listopada 2025. održani radni sastanak i obilazak radova na uređaju za pročišćavanje otpadnih voda u Cubincu, u sklopu projekta aglomeracije Križevci. Na sastanku sudjelovali su gradonačelnik Grada Križevaca Tomislav Katanović, zamjenik generalnog direktora *Hrvatskih voda* Davor Vukmirić, direktor *Vodnogospodarskog odjela za Muru i gornju Dravu* Milan Rezo te ostali sudionici tog projekta.

Sastanak je bio usmjeren na pregled trenutnog stanja i dinamiku završetka preostalih radova te na planove za priključenje građana na novoizgrađeni sustav odvodnje. Istaknuto je kako je većina infrastrukturnih radova dovršena, a u tijeku su tehnički pregledi, administrativni postupci i pripreme za ishođenje uporabnih dozvola.

Zamjenik generalnog direktora *Hrvatskih voda* Davor Vukmirić izrazio je zadovoljstvo dosadašnjim tijekom projekta te pohvalio suradnju svih uključenih partnera. Naglasio je važnost konstruktivne komu-

nikacije s Gradom Križevcima i zalaganja lokalne vlasti za uspješan završetak projekta. Istaknuo je kako će svi preostali tehnički pregledi i uporabne dozvole biti riješeni tijekom studenoga i početkom prosinca, zahvaljujući čemu će građani Križevaca dobiti lijepu predblagdansku vijest da je mreža završena. Zahvalio je građanima na strpljenju zbog privremenih poteškoća tijekom izvođenja radova te čestitao izvođačima i pružateljima vodnih usluga na profesionalnome pristupu. Pohvalio je i izvrsnu suradnju *Koprivničkih voda* i podružnice *Vodnih usluga Križevci*, istaknuvši kako je riječ o uspješnoj integraciji u skladu s europskim standardima i pokazateljima uspješnosti prema EU-ovim fondovima.

Direktor *Hrvatskoga vodnog gospodarstva za Muru i gornju Dravu* Milan Rezo pojašnio je nadležnosti i buduće postupanje u sklopu novog sustava upravljanja vodnim uslugama. Istaknuo je kako i dalje postoje dvije nadležnosti: vode koje teku prema Savi bit će u nadležnosti *Vodnogospodarskog odjela za srednju Savu*, dok će vode koje teku prema Muri i Dravi biti u nadležnosti *Vodnogospodarskog odjela za Muru i gornju Dravu*. U skladu s uredbom o vodnim uslugama, jedinice lokalne samouprave i javni isporučitelji ubuduće će preko *Hrvatskih voda* iskazivati potrebe za gradnjom i razvojem sustava vodoopskrbe i odvodnje. Dodao je da će u prijelaznome razdoblju svi eventualni zahtjevi i upiti biti koordinirani preko direkcije *Hrvatskih voda*, čime se osigurava jasna i učinkovita komunikacija među svim dionicima.

Gradonačelnik Tomislav Katanović zahvalio je *Hrvatskim vodama* na potpori i neprekidnoj suradnji te istaknuo važnost zajedničkog djelovanja svih dionika u provedbi projekta. Rekao je da Grad Križevci ostaje pouzdan partner *Hrvatskih voda* i drugih institucija u provedbi vodno-komunalnih projekata radi daljnjeg

unapređenja infrastrukture i kvalitete života građana.

Projekt aglomeracije Križevci jedan je od većih infrastrukturnih projekata na području Koprivničko-križevačke županije. Provodi se uz potporu *Hrvatskih voda* i sufinanciranje Europske unije radi unaprjeđenja komunalne infrastrukture, zaštite okoliša i poboljšanja kvalitete života građana. Suradnja *Hrvatskih voda*, Grada Križevaca, javnih isporučitelja i izvođača radova pokazuje kako se zajedničkim djelovanjem i odgovornim upravljanjem resursima mogu ostvariti konkretni rezultati i pridonijeti održivome razvoju lokalne zajednice. ■

SVEČANO OBILJEŽEN POČETAK PROVEDBE PROGRAMA VODOOPSKRBA I ODVODNJA U SKLOPU ŠVICARSKO-HRVATSKE SURADNJE

Gorski kotar bio je domaćin svečanog obilježavanja početka provedbe programa *Vodoopskrba i odvodnja* u sklopu Švicarsko-hrvatskog programa suradnje. Tom prigodom predstavljeni su rezultati Prvoga švicarskog doprinosa, najavljen je Drugi švicarski doprinos te su svečano uručeni ugovori o dodjeli doprinosa za komponente 1 i 2 i Ugovor o sufinanciranju komponente 1 programa na području Gorskog kotara. Svečanosti su nazočili veleposlanica Veleposlanstva Konfederacije Švicarske u Zagrebu Beatrice Schaer, predstavnik Državnog tajništva za gospodarstvo (SECO) Konfederacije Švicarske Reto Weyermann, državni tajnik Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije Domagoj Mikulić, ravnateljica Uprave za strateško planiranje i koordinaciju fondova EU Iva Novak, ravnateljica Uprave vodnoga gospodarstva i zaštite mora u Ministarstvu zaštite okoliša i zelene tranzicije Elizabeta Kos, generalni direktor *Hrvatskih voda* Zoran Đuroković, ravnatelj Instituta za vode Jo-

KRATKE VIJESTI

sip Juraj Strossmayer Mario Šiljeg, gradonačelnik Delnica Igor Pleše, voditelj ispostave *Hrvatskih voda Delnice* Vanja Rački i ostali predstavnici švicarske delegacije, jedinica lokalne samouprave i vodnogopravnih poduzeća.

U sklopu svečanosti organiziran je obilazak uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u Brodu Moravicama i Fužinama te Aglomeracije Lokve, lokacije provedbe programa iz Drugoga švicarskog doprinosa, gdje su sudionici izravno mogli vidjeti rezultate ulaganja u vodnu infrastrukturu. Program *Vodoopskrba i odvodnja*, ukupne vrijednosti 35,65 milijuna eura, od čega 85 % čini švicarska darovnica, a 15 % nacionalno sufinanciranje, provodi se do 3. prosinca 2029. radi zaštite voda, modernizacije vodne i komunalne infrastrukture, povećanja energetske učinkovitosti i jačanja stručnih kapaciteta.

Program se provodi kroz dvije komponente. Prva komponenta programa usmjerena je na modernizaciju i proširenje vodovodnih i kanalizacijskih sustava u Gorske kotaru, uključujući izgradnju 24 km vodovodne i 25 km kanalizacijske mreže te dva uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, što će poboljšati opskrbu pitkom vodom za 83 % stanovnika i priključenost na sustav odvodnje za 61 %. Druga komponenta realizirat će se pod vodstvom Instituta za vode *Josip Juraj Strossmayer*, a usmjerena je na edukaciju i jačanje kapaciteta zaposlenika javnih vodnih službi kroz obuke i međunarodnu razmjenu te uključivanje mladih stručnjaka, čime se osiguravaju održivost i usklađenost sektora s nacionalnim i europskim standardima. Tim programom ostvaruje se sveobuhvatan pristup razvoju vodnogopravne infrastrukture, zaštiti vodnih resursa te jačanju institucionalnih i stručnih kapaciteta, što doprinosi dugoročnoj održivosti sustava upravljanja vodama i komunalnim uslugama u Hrvatskoj. ■

ODRŽANA KONFERENCIJA O SIGURNOSTI ŽELJEZNIČKOG PROMETA 2025.

U Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture 15. listopada 2025. održana je prva Konferencija o sigurnosti željezničkog prometa, u organizaciji Agencije za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu, Agencije za sigurnost željezničkog prometa i Hrvatskog društva željezničkih inženjera. Uz predstavnike Ministarstva, agencija i željezničkih društava sudjelovao je Tomislav Petanović, zamjenik voditelja Ureda upravljanja sigurnošću *HŽ Infrastrukture*. Cilj konferencije bio je predstaviti nacionalni sustav upravljanja sigurnošću (SUS), njegove elemente i primjenu u praksi te okupiti dionike željezničkog sektora radi razmjene iskustava i daljnjeg unaprjeđenja sigurnosti željezničkog sustava Republike Hrvatske.

Konferenciju su otvorili Goran Horvat, predsjednik Hrvatskog društva željezničkih inženjera, Želimir Delač, ravnatelj Agencije za sigurnost željezničkog prometa, Alana Vukić, ravnateljica Agencije za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu, te Jasna Divić iz Uprave za željezničku infrastrukturu i promet. U uvodnim govorima istaknuta je važnost sustavnog pristupa sigurnosti željezničkog prometa, međuinstitucionalne suradnje te stalnog ulaganja u razvoj sigurnosne kulture unutar željezničkog sustava Republike Hrvatske. Petanović je održao izlaganje na temu "Sustav upravljanja sigurnošću *HŽ Infrastrukture*", a potom sudjelovao u panel-raspravi o učinkovitosti sustava upravljanja sigurnošću u željezničkom prometu.

U prezentaciji Petanović je istaknuo kako je svrha sustava upravljanja sigurnošću osiguravanje sigurnog upravljanja prometom, održavanja i izgradnje željezni-

ke infrastrukture u skladu s nacionalnim propisima i zahtjevima Europske unije. Težište je stavljeno na kontinuirano poboljšanje sigurnosti, praćenje i upravljanje rizicima u svim poslovnim procesima te na važnost sigurnosne kulture i trajne osposobljenosti radnika. Rekao je kako se sustav upravljanja sigurnošću *HŽ Infrastrukture* temelji na stalnome nadzoru, analizi i poboljšanju procesa, a njegova učinkovitost mjeri se na temelju jasnih pokazatelja i ciljeva koji se definiraju u godišnjim planovima sigurnosti.

Na panel-raspravi "Koliko je sustav upravljanja sigurnošću u željezničkom prometu učinkovit?" uz Petanovića sudjelovali su Alana Vukić, Želimir Delač, Vlado Lovrić, šef Službe za sigurnost i zaštitu *HŽ Putničkog prijevoza*, te Petar Glavaš, član Uprave *ENNA Transporta*. Sudionici su razmijenili iskustva o funkcioniranju i učinkovitosti sustava upravljanja sigurnošću (SMS) u različitim dijelovima željezničkog sektora, a osvrnuli su se i na izazove interoperabilnosti, koordinaciju među dionicima te na važnost ljudskog čimbenika i stalne edukacije zaposlenika. Tijekom konstruktivne rasprave istaknuto je da sigurnost željezničkog prometa ne ovisi samo o propisima i tehničkim rješenjima, nego i o kulturi sigurnosti koja se razvija unutar svake organizacije i među svim sudionicima sustava. Konferencija je okupila velik broj predstavnika željezničkog sektora, industrije i akademske zajednice te potvrdila važnost zajedničkog djelovanja svih dionika u stvaranju sigurnoga i interoperabilnoga željezničkog sustava. ■

OTVOREN JAVNI POZIV ZA SUFINANCIRANJE UGRADNJE FOTONAPONSKIH ELEKTANA U OBITELJSKIM KUĆAMA

Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost 8. listopada 2025. ponovno

KRATKE VIJESTI

je otvorio Javni poziv za sufinanciranje ugradnje fotonaponskih elektrana u obiteljskim kućama. Poziv je bio privremeno zatvoren početkom rujna 2025., no zbog velikog interesa građana inicijalni budžet od 10 milijuna eura udvostručen je pa je sada za taj program dostupno ukupno čak 20,5 milijuna eura.

Sredstva su namijenjena sufinanciranju ugradnje fotonaponskih elektrana za vlastite potrebe na krovovima postojećih obiteljskih kuća ili pripadajućih pomoćnih objekata. Pravo na prijavu imaju isključivo fizičke osobe, odnosno vlasnici ili suvlasnici kuća koji u trenutku puštanja elektrane u pogon imaju prebivalište na toj adresi. Kroz taj poziv omogućeno im je sufinanciranje do 50 % opravdanih troškova, odnosno do 600 eura po kilovatu (kW) nazivne snage ugrađene elektrane. U obzir dolaze isključivo elektrane koje su ugrađene i puštene u pogon od 1. siječnja 2025.

Interes građana za proizvodnju vlastite zelene energije sve je veći, što potvrđuje više od 5100 zaprimljenih prijava u sklopu dosadašnjeg poziva. Dodatnim budžetom Fond je sufinanciranje omogućio još većemu broju kućanstava, čime podržava njihovu energetske neovisnost i izravna ulaganja u zelenu tranziciju.

Fond je 17. listopada 2025. objavio i dodatan poziv vrijedan 7,5 milijuna eura, namijenjen onima koji su svoje fotonaponske elektrane ugradili tijekom 2024. Njime će se financijska potpora omogućiti i građanima koji su ulaganje u obnovljive izvore energije već proveli o vlastitome trošku, naravno uz uvjet da udovoljavaju svim potrebnim uvjetima navedenima u pozivu. Zaprimanje prijave počelo je 29. listopada 2025. Za oba javna poziva prijave se podnose isključivo elektronički, preko sustava eFZOEU, uz korištenje Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava (NIAS). U ime prijavitelja prijavu može podnijeti i

opunomoćenik, ako raspolaže punomoći ovjerenom kod javnog bilježnika.

Program poticanja ugradnje fotonaponskih elektrana koji Fond provodi u suradnji s Ministarstvom zaštite okoliša i zelene tranzicije te Ministarstvom gospodarstva pokazao se kao jedan od najuspješnijih nacionalnih modela poticanja energetske tranzicije kućanstava. Njegovim provođenjem smanjuju se emisije stakleničkih plinova, povećava energetska neovisnost, snižavaju troškovi kućanstava te doprinosi ostvarivanju nacionalnih ciljeva u području korištenja obnovljivih izvora energije. ■

POTPISAN UGOVOR O IZGRADNJI NOVE LUKE U CRIKVENICI

U Crikvenici je 14. listopada 2025. svečano potpisan Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekt *Izgradnja luke otvorene za javni promet lokalnog značaja Omorika*, vrijedan ukupno devet milijuna i 954 tisuće eura. Ugovor su potpisali potpredsjednik Vlade RH i ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković, ravnatelj Županijske lučke uprave Crikvenica Mario Kružić te ravnatelj Središnje agencije za financiranje i ugovaranje (SAFU) Dragan Jelić.

Potpisivanjem Ugovora i službeno je započeo projekt koji ispisuje jednu od najljepših pomorskih bajki sjevernog Jadrana. Osiguravanjem financijskog aranžmana svi sudionici u tome projektu sigurno i snažno zakoračili su na prve stube koje vode do potpune provedbe projektnih ideja, a to je sigurna, pouzdana i moderna luka u kojoj će moći uživati brojni stanovnici crikveniškoga kraja te svi domaći i strani gosti.

Glavni motivi pokretanja svih morskih projekata jesu povećanje razine sigurnosti plovidbe, zaštita lučkog akvatorija te podizanje kapaciteta i komunalnog standarda luke u cilju stvaranja preduvjeta za

daljnji gospodarski razvoj lučke sredine.

Kada se govori o Omorici, tada je potrebno istaknuti kako je ta luka izložena nepovoljnim vremenskim uvjetima, posebno južnim, zapadnim i sjeverozapadnim vjetrovima, što znatno otežava njezino funkcioniranje i sigurnost plovidbe. Zbog toga je planirana izgradnja zaštitne infrastrukture u obliku primarnog i sekundarnog lukobrana. Primarni lukobran, ukupne dužine 134 metra i širine 5 metara, imat će dva tlocrtna loma, dok će sekundarni lukobran biti dug 43 metra i širok 3,5 metara. Njihova izgradnja omogućit će sigurnu i cjelogodišnju upotrebu luke te zaštitu imovine korisnika. U sklopu projekta planirana je i gradnja priveznoga gata te obalnog zida. Provedbom cjelokupnog projekta znatno će se povećati broj komunalnih vezova za izletničke, ribarske i rekreacijske brodove, i to za 107 novih vezova, što je ključno za lokalnu zajednicu i rast opsega nautičkog turizma.

Iako se luka Omorika nalazi u Dramlju, projekt ima i širu važnost za Primorsko-goransku županiju. Poboljšanjem pomorske infrastrukture Crikvenica će preuzeti veću ulogu u lokalnome prometu i turizmu. Projekt *Izgradnja luke otvorene za javni promet lokalnog značaja Omorika u Crikvenici* financira se bespovratnim sredstvima u iznosu od 9,22 milijuna eura iz Europskog fonda za regionalni razvoj, kroz program Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. ■

POTPISAN UGOVOR ZA PROJEKT DOGRADNJA LUKE IKA – SEKUNDARNI LUKOBRAN I ZAPADNA OBALA

Dana 14. listopada 2025. potpisan je ugovor o dodjeli 7,87 milijuna eura bespovratnih sredstava za projekt *Dogradnja luke Ika – Sekundarni lukobran i Zapadna obala*. Ugovor su potpisali potpredsjednik Vlade RH i ministar mora, prometa i

KRATKE VIJESTI

infrastrukture Oleg Butković, ravnateljica Županijske lučke uprave Opatija – Lovran – Mošćenička Draga Alessandra Selak te ravnatelj Središnje agencije za financiranje i ugovaranje projekata (SAFU) Dragan Jelić. Riječ je o projektu čiji je glavni cilj omogućiti sigurnost plovidbe i prihvata plovila u luci te zaštititi lučku imovinu, a ujedno osigurati dostatan kapacitet komunalnih vezova na obalnome pojasu.

Luka Ika smještena je u mjestu Iki, u sastavu Grada Opatije, te administrativno pripada Primorsko-goranskoj županiji. Luka obuhvaća površinu od 71.074 m², od čega je 5924 m² kopnenog dijela i 65.150 m² morskog područja. Od Rijeke je udaljena 18 kilometara državnom cestom D66, a od spoja s autocestom A7 na čvorištu Matulji 8 kilometara. Za sada luka Ika nema dovoljan broj raspoloživih komunalnih vezova, odnosno vezova za izletničke i ribarske brodove, kao ni za rekreacijska plovila. Provedbom projekta ispunili bi se svi sigurnosni zahtjevi, čime bi se plovilima domicilnog stanovništva, lokalnih ribara i izletnika omogućilo sigurno i pouzdano pristajanje tijekom cijele godine, bez obzira na vremenske uvjete. Time bi se dodatno potaknula dostupnost zapošljavanja, rada i drugih usluga lokalne zajednice.

Planiranom dogradnjom luke Ika osigurat će se 55 novih komunalnih vezova, koji uključuju vezove za lokalne stanovnike, ribare, izletničke brodice i rekreativna plovila. Proširenjem kapaciteta luke otvara se prostor za izgradnju sekundarnog lukobrana i zapadne obale, čime se omogućuje bolja zaštita lučkog akvatorija.

Potrebno je istaknuti kako je izgradnja sekundarnog lukobrana i zapadne obale neophodna radi zaštite luke Ika od prevelike izloženosti sjeveroistočnim i jugoistočnim vjetrovima i valovima. Također, operativni gat luke Ika u ruševnom je stanju i zahtijeva infrastrukturnu obnovu.

Uz to potrebno je provesti građevinske radove na privezištu i zaštitnome nasipu, koji su sastavni dijelovi lučke cjeline.

Projekt *Dogradnja luke Ika – Sekundarni lukobran i Zapadna obala* financiran je iz Europskog fonda za regionalni razvoj, kroz program Konkurentnost i kohezija 2021.–2027. Ukupna vrijednost projekta iznosi 7,95 milijuna eura. ■

HRVATSKI SAVJET ZA ZELENU GRADNJU JAČA ULOGU HRVATSKE U EUROPSKOJ ODRŽIVOJ TRANZICIJI

Hrvatski savjet za zelenu gradnju (GBC Croatia), kao aktivni član međunarodne mreže *Climate Positive Europe Alliance (CPEA)*, nastavlja jačati svoju ulogu u razvoju održivog financiranja i usklađivanju ulaganja u izgrađeni okoliš s europskim regulatornim standardima. Sudjelovanjem u međunarodnim inicijativama *GBC Croatia* pridonosi stvaranju zajedničkog okvira koji povezuje građevinski sektor i financijske institucije u ostvarivanju ciljeva europske zelene tranzicije.

CPEA razvila je metodološki okvir za ocjenu održivosti ulaganja u zgrade u skladu s EU taksonomijom, koji se već primjenjuje u više od petnaest država članica Europske unije. *Hrvatski savjet za zelenu gradnju* taj je okvir prilagodio nacionalnim okolnostima, čime je osigurao njegovu primjenjivost na hrvatskome tržištu. Na taj način omogućeno je transparentno i standardizirano vrednovanje projekata prema kriterijima održivosti propisanim na razini Europske unije.

Usklađenost ulaganja s EU taksonomijom ocjenjuje se kroz sustav koji obuhvaća dva stupnja provjere. U prvome stupnju *GBC Croatia* provodi edukaciju konzultanata i stručnjaka koji provode početni pregled ulaganja te ocjenjuju njihovu usklađenost s propisanim kriterijima. Drugi stupanj obuhvaća provjeru i potvrdu rezultata kako bi se osigurali ne-

pristranost i neovisnost procesa. Takav dvostupanjski pristup jamči visoku razinu vjerodostojnosti i povjerenja u rezultate ocjene.

Kao novi korak u daljnjemu razvoju i širenju dobre prakse CPEA je pokrenula *Taxonomy Partnership Programme*, namijenjen isključivo vijećima zelene obnove (*Green Building Council*), koja su članovi te europske mreže. Program je uspostavljen kao odgovor na sve veći interes tržišta za usluge verifikacije prema EU taksonomiji. Njegov je cilj objediniti upite i resurse članica, osigurati zajedničku metodologiju rada te dosljednu primjenu standarda u različitim državama članicama.

Sudjelovanjem u tome programu *GBC Croatia* dodatno učvršćuje svoju poziciju kao ključni nacionalni akter na spoju održive gradnje i financijskog sektora. Primjenom visokih standarda transparentnosti i metodološke dosljednosti Savjet hrvatskome tržištu osigurava pouzdan okvir za provedbu ulaganja u skladu s europskim ciljevima održivog razvoja te pridonosi stvaranju otpornoga, zelenoga i konkurentnoga gospodarstva. ■

JAČANJE KAPACITETA LOKALNE ZAJEDNICE KROZ PROJEKT LIFEBAUHAUSINGEUROPE

Grad Varaždin ponovno je postao središte aktivnosti usmjerenih na održivost i uključivanje građana u oblikovanje zajedničkog prostora. U povodu obilježavanja Europskog tjedna mobilnosti održano je četvrto u nizu događanja u sklopu europskog projekta *LIFE Bauhousing Europe*, posvećeno jačanju kapaciteta lokalne zajednice i poticanju održivih praksi u urbanome okruženju.

Kako bi se simbolično istaknula važnost javnog prostora za zajednicu, jedna od ulica u središtu Varaždina privremeno je zatvorena za promet i pretvorena u prostor za druženje, učenje i rekreaciju.

KRATKE VIJESTI

Građani, osobito oni najmlađi, imali su priliku sudjelovati u brojnim aktivnostima koje su promicale održivi način života. U suradnji sa Zajednicom sportskih udruga organizirane su sportsko-rekreativne radionice, a gradske ulice toga su dana pripale djeci, pješacima i biciklistima.

Edukativni aspekt događanja dodatno je osnažila Policijska uprava varaždinska, koja je održala radionice o sigurnome ponašanju u prometu, s težištem na zaštiti pješaka svih dobnih skupina. Aktivnosti su povezale edukaciju, rekreaciju i promociju zdravih navika, čime je istaknuta važnost kvalitetnog i sigurnog javnog prostora za sve građane.

Radionica je poslužila i kao poveznica s hrvatskim pilot-područjem projekta *LIFE BauhousingEurope*, koje će građanima služiti u rekreacijske svrhe, koje će ih poticati na boravak u prirodi i fizičku aktivnost te koje će jačati suradnju lokalnih udruga. Tijekom događanja predstavljena su idejna rješenja pilot-projekata iz svih pet partnerskih gradova uključenih u *LIFE BauhousingEurope*, koji se trenutačno obnavljaju u sklopu implementacije projekta.

Događanja su nastavljena 27. rujna 2025., u suradnji s Gradom Varaždinom, Memorijalnom trkom 37, održanom u spomen na policijske službenike nestale tijekom Domovinskog rata. Utrka je održana uz Arenu Varaždin i obalu rijeke Drave, područje koje ima važnu ulogu u sklopu hrvatskog pilot-projekta na lokaciji Beli kipi. Događanje je okupilo velik broj sudionika svih generacija, promičući zajedništvo, solidarnost i inkluzivnost te podižući razinu svijesti o važnosti očuvanja prirodnog okoliša.

Veliki odaziv građana, predstavnika institucija i lokalnih proizvođača dodatno je istaknuo zajednički duh manifestacije. Lokalni OPG-ovi predstavili su svoje proizvode, dok su HGSS, policija i vatro-

gasci demonstrirali aktivnosti i opremu, približavajući svoj rad zajednici. Serija događanja u Varaždinu dio je šireg programa koji obuhvaća šest lokalnih aktivnosti raspoređenih od lipnja do listopada. Cilj cijelog niza inicijativa jest okupiti lokalne aktere, udruge, škole i građane kako bi zajedno gradili održivu budućnost u skladu s vrijednostima Novog europskog Bauhausa: ljepotom, održivosti i zajedništvom. Projekt *LIFE BauhousingEurope* potiče obnovu prostora te jača povezanost građana s njihovim gradom, ističući važnost zajedničkog djelovanja za zdraviju, inkluzivniju i održiviju budućnost lokalne zajednice. ■

SVEČANO OTVORENA CJELOVITO OBNOVLJENA ZGRADA PRVE EKONOMSKE ŠKOLE U ZAGREBU

Završena je poslijepotresna obnova Prve ekonomske škole u Medulićevoj ulici, kojom je obuhvaćena površina od 5574 kvadratna metra. Preostaju još radovi na energetske obnove i na svečanoj dvorani. Škola na toj lokaciji djeluje od 1883., a svečanome otvorenju 26. rujna 2025., uz brojne uzvanike, prisustvovao je potpredsjednik Vlade i ministar prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine Branko Bačić.

Prva ekonomska škola najstarija je trgovačka škola u Hrvatskoj, koja neprekidno djeluje od osnutka. Danas je pohađa oko tisuću učenika, raspoređenih u 40 razrednih odjela, a nalazi se u zaštićenoj kulturno-povijesnoj cjelini grada.

Zgrada je u potresima koji su 2020. pogodili Zagreb i okolicu pretrpjela znatna oštećenja, a nakon cjelovite obnove statički je ojačana. Uskoro slijedi njezina energetska obnova, kojom je predviđena ušteda toplinske energije od 49,3 % i primarne energije od 46,3 %. Planirana je i ugradnja dizalica topline kao obnovljivog izvora energije. Vrijednost projekta

iznosi 19,94 milijuna eura, a sufinanciran je ponajprije iz dvaju europskih fondova, odnosno 9,47 milijuna eura osigurano je iz Fonda solidarnosti Europske unije, a 10,46 milijuna eura iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti. Dio sredstava za konstrukcijsku obnovu izdvojen je i iz Državnog proračuna, a dodatna sredstva osigurana su i da bi se poštovali zahtjevi konzervatora.

"Radovi na obnovi škola i obrazovnih ustanova nastavljaju se", istaknuo je gradonačelnik Grada Zagreba Tomislav Tomašević. "Gimnazija Tituša Brezovačkog, koja je cjelovito obnovljena u suradnji Vlade RH i Grada Zagreba, primila je učenike i nastavnike XVIII. gimnazije. Ta solidarnost ide, a ići će i dalje dok budemo proširivali i nadograđivali škole", rekao je gradonačelnik.

Cjelovita obnova Prve ekonomske škole dio je šireg plana revitalizacije znanstvene i obrazovne infrastrukture. Na razini Hrvatske do sada je ugovoreno 260 projekata ukupne vrijednosti 852 milijuna eura, od čega se 150 odnosi na škole i vrtiće, a 34 na visokoobrazovne institucije. Samo u Zagrebu ugovoreno je 189 projekata vrijednih više od 764 milijuna eura, što jasno pokazuje važnost ulaganja u obrazovanje. Obnova te zgrade ujedno je posljednja od osam cjelovitih obnova koje je provodio Grad Zagreb na osnovnim i srednjim školama te jednome učeničkom domu, ukupne površine 31.209 kvadratnih metara. Vrijednost tih projekata doseže 92,2 milijuna eura, pri čemu je nešto više od polovine iznosa osigurano iz Fonda solidarnosti EU-a, a ostatak iz NPOO-a i Državnog proračuna. Ministar Bačić najavio je da će vrlo brzo biti donesena odluka o odabiru izvođača za donjogradski blok u Medulićevoj ulici, gdje je i Prva ekonomska škola. Riječ je o oko 160 stambenih jedinica pa će taj dio u Donjem gradu dobiti novo ruho i puno kvalitetnije stanove. ■

KRATKE VIJESTI

ČETVRTO GODIŠNJE IZVJEŠĆE EUROPSKE KOMISIJE: #NEXTGENERATIONEU POTIČE ODRŽIVI RAST U CIJELOJ EUROPSKOJ UNIJI

Mehanizam za oporavak i otpornost nastavlja poticati pozitivne reforme i ulaganja u cijeloj Europskoj uniji. Mehanizam za oporavak i otpornost temelj je instrumenta *NextGenerationEU*. Krajnji rok za njegovo korištenje je 2026., a državama članicama je iz Mehanizma do sada ukupno isplaćeno 367 milijardi eura. Dopriнос je vidljiv u svim ključnim ciljevima kao što su gospodarska i socijalna otpornost te zelena i digitalna tranzicija.

Europska komisija predstavila je i svoje četvrto godišnje izvješće u kojemu je istaknula postignuti napredak u korištenju Mehanizma za oporavak i otpornost te je države članice pozvala na djelovanje kako bi se njegove koristi povećale u najvećoj mogućoj mjeri.

Izvješće pokazuje da su se uz pomoć Mehanizma za oporavak i otpornost povećala javna ulaganja, za koja se očekuje da će u 2025. porasti na 3,8 % BDP-a u odnosu na 3,2 % u 2019., i to, naprimjer, podupiranjem dekarbonizacije i digitalizacije industrijske proizvodnje i usluga ili pak uvođenjem više od 900.000 postaja za punjenje čistih vozila i povezivanjem 16 milijuna kućanstava na brzi internet. Mehanizam je podržao i širok raspon strukturnih reformi, među ostalim, usmjerenih na poticanje dugoročnog rasta te gospodarske i socijalne otpornosti. Reforme uključuju ubrzavanje planiranja i izdavanja dozvola, digitalizaciju javnih usluga, uklanjanje ranjivosti na tržištu rada i poboljšanje kvalitete obrazovanja u

svim državama članicama. Europska komisija u svojem je izvješću također pozvala države članice da ubrzaju provedbu svojih planova za oporavak i otpornost. Naime, države članice sve ključne etape i ciljne vrijednosti moraju ostvariti do 31. kolovoza 2026., a Komisija realizirati završna plaćanja do 31. prosinca 2026. ■

URUČEN UGOVOR ZA 9,56 MILIJUNA EURA VRIJEDAN STRATEŠKI PROJEKT LIFEGATE

Dana 2. listopada 2025. u Mostaru Nataša Mikuš Žigman, ministrica regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, sudjelovala je na početnoj konferenciji strateškog projekta *Linking International Facilities for Early Detection and Global Access to Treatment and Evaluation – LIFEGATE*, a koji se provodi u sklopu Interreg programa prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2021. – 2027.

Riječ je o projektu vrijednoga 9,56 milijuna eura, čiji je cilj stvoriti uvjete za smanjenje smrtnosti od kardiovaskularnih i malignih oboljenja u projektnome pograničnom području implementacijom programa rane detekcije i unaprjeđenja liječenja.

Nositelj projekta jest Sveučilišna klinička bolnica Mostar, a partneri su Klinički bolnički centar Zagreb, Klinički centar Crne Gore, Klinička bolnica Split, JZU Institut za javno zdravstvo Republike Srpske, Institut za javno zdravlje Crne Gore, Medicinski fakultet Banja Luka te Sveučilište u Banjoj Luci.

Prije početka konferencije ministrica Mikuš Žigman je s ministricom zdravstva Irenom Hrštic obišla Sveučilišnu kliničku bolnicu Mostar te ravnateljku Anti Kvesiću

uručila ugovor o dodjeli 8,1 milijun eura bespovratnih sredstava za provedbu tog projekta. Uručenju ugovora prisustvovao je i državni tajnik Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Domagoj Mikulić.

Ministrica Mikuš Žigman istaknula je kako su projekti prekogranične suradnje važni ne samo jer potiču razvoj i unaprjeđuju kvalitetu života građana u pograničnim područjima, nego i zato što su izvrstan alat za umrežavanje, razmjenu iskustava i stjecanje novih znanja.

U prethodnome financijskom razdoblju Europska unija je zahvaljujući toj trilateralnoj suradnji uložila više od 50 milijuna eura u 59 projekata, u kojima je sudjelovalo 249 partnera iz svih triju država.

“U ovome programskom razdoblju napravili smo korak dalje time što smo odlučili povećati iznos sredstava alociranih u program, pa nam je sada na raspolaganju više od 117 milijuna eura za nove razvojne projekte. Uz strateški projekt *LIFEGATE*, usmjeren na unaprjeđenje zdravstvene skrbi, tu su i projekt *INEREP*, koji se bavi smanjenjem rizika od opasnosti te unaprjeđenjem kapaciteta žurnih službi u sektoru zaštite od požara i spašavanja, te projekt *SATECON*, koji je usmjeren na unaprjeđenje poljoprivredne konkurentnosti u pograničnome području triju država, ali i brojni drugi projekti koji će pridonijeti gospodarskome rastu i razvoju ovog područja”, istaknula je ministrica Mikuš Žigman. Podsjetila je na to kako Ministarstvo od 2021. provodi i nacionalni Program prekogranične suradnje između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, kroz koji je do sada ugovoreno više od 300 projekata vrijednosti veće od 12 milijuna eura.